

WWF

Magazine

Zomereditie 2020

6/ DOSSIER

Zorgen voor onze wouden is zorgen voor onszelf

16/ OP HET TERREIN

Bescherming voor de laatste droge bossen van Zuidoost-Azië

18/ FOCUS

Living Planet Report: natuur in België

EDITO

'Zorg dragen voor de natuur, is zorg dragen voor onszelf.'

Of het nu de ons zo vertrouwde bossen van de Ardennen of de Hoge Kempen zijn, of de mysterieuze wouden van Indonesië of het Amazonegebied, ze zijn allemaal extreem waardevol. Wouden zijn immers essentieel voor onze gezondheid en onmisbaar voor ons overleven. Ze verschaffen ons zuurstof, zuiver water, geneeskrachtige planten, ze regelen het klimaat ... Bovendien bieden ze ons ook een onvervangbaar gevoel van welzijn, zoals we allemaal hebben ervaren tijdens deze afzonderingsperiode. We beseffen ook steeds vaker dat bossen een soort 'antivirus' zijn: gezonde en goed beschermde ecosystemen kunnen een sterke barrière vormen tegen de verspreiding van pathogenen. Zorg dragen voor de natuur, is dus zorg dragen voor onszelf.

De natuur heeft veel troeven. Zolang we haar maar de mogelijkheid – en de ruimte – bieden om zich te herstellen en een aaneengesloten netwerk te vormen, biedt ze ons haar rijkdommen. Haar rivieren

worden weer zuiver, in haar leeggeroofde bossen zien we weer belangrijke soorten opduiken ... Afgelopen juni zagen we daar nog een voorbeeld van toen vier wolvenwelpen ter wereld kwamen in Limburg, een première in België sinds meer dan een eeuw! Maar het volstaat niet dat Europa zijn eigen bossen beschermt en herstelt. Door landbouwproducten in te voeren, neemt het oude continent momenteel nog altijd deel aan de ontbossing van tropische wouden aan de andere kant van de wereld. Daarom pleit WWF voor een sterke Europese wet, die verhindert dat onze import bijdraagt aan de vernieling van kostbare wouden over de hele wereld.

Bij WWF laten we de moed niet zakken. We blijven ons volop inzetten, zowel op politiek niveau als op het terrein, om de meest waardevolle ecosystemen die we nog hebben, zoals het Amazonewoud of de droge wouden in de oostelijke vlakten van Cambodja, te beschermen. We willen jullie daarom nogmaals bedanken om aan onze zijde mee te strijden. Want nu de COVID-19-crisis druk legt op de inkomsten voor natuurbescherming, hebben we je steun meer dan ooit nodig. Samen is alles mogelijk!

Antoine Lebrun

Algemeen directeur
WWF-België

© WE HAVE HEART

© CHRISTIAAN VAN DER HOEVEN / WWF-NETHERLANDS

6/ DOSSIER

Zorgen voor onze wouden is zorgen voor onszelf

© FLETCHER & BAYLIS / WWF-GREATER MERKONG

16/ OP HET TERREIN

Bescherming voor de laatste droge bossen van Zuidoost-Azië

© PH MOES

18/ FOCUS

Living Planet Report: natuur in België

INHOUDSTAFEL

- 4 In 't kort
- 20 Kids
- 22 Bedankt

Indien je liever de digitale versie van dit magazine ontvangt, kan je die op elk moment aanvragen. Een telefoontje naar **02 340 09 20** of een berichtje naar **supporters@wwf.be** volstaat. Hier kan je ook terecht voor eventuele andere vragen.

COLOFON: WWF Magazine is een publicatie van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.

• **Werkten mee aan dit nummer:** Ioana Betieanu, Céline De Caluwé, Leen De Laender, Tineke De Moor, Thibault Ledecq, Rebecca Lévêque, Catherine Renard, Sofie Ruyschaert, Marie Suleau, Naomi Terriere, Béatrice Wedeux. • **Coördinatie en copywriting:** Esther Favre-Felix, Wendy Schats.

• **Vertaling:** Nicolas Chartier. • **Design:** www.inextremis.be. • **Druk:** Daddy Kate. • **Coverfoto:** Nationaal Park Virguna © Brent Stirton / reportage voor Getty Images / WWF. • **V.U.:** Antoine Lebrun, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

OEVERZWALUWEN KOLONISEREN DE KUIFEEND

In ons vorige magazine deden we verslag over de nieuwe inrichtingswerken in het natuurgebied De Kuifeend, een project van Natuurpunt in samenwerking met WWF. Ondanks de zeer droge lente, bleef het waterpeil in het gebied voldoende hoog. De gewenste plas-dras is alom aanwezig. Dat zorgt voor veel broed-, trek- en pleisterende vogels (cf. WWF Magazine 92). En er is meer. Op 5 maart werd ca. 200 meter van de noordelijke dijk van de Binnenweilanden, een aanpalend natuurgebied, afgegraven voor oeverzwaluwen, een rodelijstsoort. Amper een tiental dagen na het afgraven, verschenen de eerste oeverzwaluwen die vrijwel meteen startten met het uitgraven van nestgangen. Wat verder werd ook een tweede kolonie ontdekt, wat het totaal aantal nestgangen op meer dan 1 000 bracht. Nooit voordien waren er in ons land zo'n belangrijke kolonies aanwezig.

© PASCAL DE MUNCK

IN 'T KORT

© MICHÈLE DÉPRAZ / WWF

GROTE OVERWINNING VOOR DE EUROPESE WATERRIJKE GEBIEDEN!

Eind 2017 lanceerde de Europese Commissie een onafhankelijke evaluatie van de Kaderrichtlijn Water. WWF leidde gedurende twee jaar een coalitie van 130 organisaties die de Europese burgers opriep hun stem te laten horen. 375 000 burgers vroegen de wet te behouden. Eind 2019 concludeerde de Europese Commissie dat de wet geschikt was voor het beoogde doel en dat er meer inspanningen dienden geleverd te worden voor de implementatie ervan. Eind juni, zes maanden later(!), werd dat ook officieel bevestigd. Jouw stem is gehoord. Onze hartelijke dank voor jouw niet-aflatende steun en toewijding!

© GO! ATHENA-PEGASUS

EEN DUWTJE IN DE RUG VOOR DE KOALA'S

Tussen 10 en 14 februari 2020 werd er dagelijks een 'sponsor swim' georganiseerd door en met de eerstejaarsleerlingen van GO! Athena-Pegasus te Oostende. Een tweehonderdtal leerlingen hebben per klas zowat 82 km gezwommen. Dit project kaderde in de educatieve doelstelling om samen te sporten voor natuurbehoud en een duurzame toekomst. De enthousiaste leerlingen kozen het project van WWF ten voordele van de verbrande koala's en hun vernietigde leefgebied in Australië als begunstigde van de opgehaalde fondsen. Op woensdag 17 juni overhandigde een klasbubbel een cheque van € 480 aan WWF. WWF kan de leerlingen niet genoeg bedanken voor hun – letterlijk – onvermoeibare inzet en steun.

EERSTE WOLVENROEDEL IN BELGIË

Rond moederdag legden boswachters wolvin Noëlla vast op beeld zonder zwangere buik. De welpjes van Noëlla en August waren dus kort voordien geboren. Er werden strenge beschermingsmaatregelen uitgevaardigd om het wolvenkoppel en hun welpen te beschermen tegen praktijken die Naya en haar (ongeboren?) welpen fataal werden. Op 24 juni werden de eerste beelden gemaakt van de vier welpjes die Limburg nu rijker is. De eerste wolvenroedel in België sinds meer dan 100 jaar is hiermee een feit. Een hoopvol teken dat aantoont hoe veerkrachtig de natuur is als we ze de ruimte en bescherming geven die ze verdient. We willen dan ook het ANB, het INBO, Defensie en de politie bedanken voor hun enorme inzet tijdens de afgelopen maanden. Ondertussen werken we samen met Natuurpunt en Natagora verder in het 'Wolf Fencing Team Belgium' dat veehouders ondersteunt bij het beter beschermen van hun dieren tegen de wolf. Voor veel veehouders in en rond wolvengebied vraagt de terugkeer van de wolf namelijk een heuse inspanning.

© INBO / ANB

© RANJAN RAMCHANDAN / WWF

VALSTRIKKEN LEDIGEN BOSSEN IN ZUIDOOST-AZIË

Volgens een nieuw rapport van WWF, 'Silence of the Snares: Southeast Asia's Snaring Crisis', bedreigen zo'n 12,3 miljoen strikken de wilde dieren in de beschermde gebieden van Cambodja, Laos en Vietnam. De vraag naar 'bushmeat', vaak gezien als een delicatessen, treft meer dan 700 landzoogdiersoorten in de regio. Zonder onderscheid doden en verminken ze Aziatische olifanten, tijgers, bantengs ... met lege bossen tot gevolg. De strikken verwijderen volstaat niet. Regeringen in Zuidoost-Azië moeten de nationale wetshandhaving verbeteren, de wetgeving versterken, en lokale gemeenschappen inschakelen om deze dreiging te stoppen. De vallen vergroten bovendien het rechtstreekse contact tussen mens en dier en dus de kans op overdracht van zoönosen.

Lees het rapport:
wwf.be/rapport-strikken

#TOGETHER4BIODIVERSITY

Biodiversiteit is essentieel voor ons overleven en welzijn. Ze voedt en geneest ons. Ze schenkt ons zuurstof en zuiver water. Biodiversiteit zorgt voor ons, maar is zelf in gevaar. Volgens het laatste 'Living Planet Report' (2018) van WWF daalde de grootte van de populaties vissen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen de voorbije 40 jaar wereldwijd met 60%. Verandering en actie zijn dringend nodig om het leven op aarde, met inbegrip van het onze, te beschermen. En omdat de wereld redden niet lukt op je eentje, krijg je de steun van het allergrootste front van Belgische organisaties ooit gevormd: musea, dieren- en plantentuinen, universiteiten, NGO's, federale, regionale en lokale overheden, en tal van andere organisaties vragen unaniem en dringend actie voor biodiversiteit. Op de website 'Samen voor Biodiversiteit' lees je heel wat interessante informatie. Je vindt er ook concrete acties op maat van jezelf of je vereniging, waarmee je echt het verschil kan maken. De planeet dankt jou alvast van harte.

www.samenvoorbiodiversiteit.be

#Samen
VoorBiodiversiteit

DOSSIER

Zorgen voor onze
wouden is zorgen
voor onszelf

Onze wouden zijn enorm waardevol. Hun gezondheid is onlosmakelijk met de onze verbonden. Ze zuiveren het water, beperken de klimaatverandering, herbergen een rijke biodiversiteit en bevatten immense natuurlijke rijkdommen waarvan miljoenen mensen afhankelijk zijn. Toch worden ze aan een waanzinnig tempo vernield en van hun waardevolle fauna beroofd. De mens wordt zo aan nieuwe ziekteverwekkers blootgesteld. Maar het is nog niet te laat. We kunnen de wouden die ons nog resten nog redden. Hoog tijd dus om de belangrijkste oorzaak van bosontginning aan te pakken: de intensieve landbouw, waarvan we de gevolgen tot hier bij ons 'importeren'.

Bossen: onuitputtelijke bron van rijkdommen

Bossen zijn complexe ecosystemen. Hun welzijn is nauw gelinkt aan het onze op een manier die we nog niet helemaal bevatten. Als deze gesofistikeerde systemen beschadigd of vernield worden, heeft dit verstrekkende gevolgen voor het leven en de gezondheid van de mens.

Orang-oetans in de tropische regenwouden van Borneo, olifanten in de oerwouden van Sumatra, boomkangoeroes in Nieuw-Guinea, emblematische reuzenpanda's in China ... De mysterieuze wouden die vandaag slechts iets meer dan 30% van het aardoppervlak beslaan, herbergen ook 80% van de biodiversiteit en zijn de thuis van 300 miljoen mensen. Ze zijn bovendien erg belangrijk voor de gezondheid van mensen wereldwijd, voor ons emotioneel welbevinden, voor onze cultuur, ons erfgoed en ons levensonderhoud. Bossen voorzien ongeveer 1,3 miljard mensen van basisvoorzieningen zoals voedsel, geneesmiddelen, bouwmaterialen en drinkbaar water, ook al wonen ze er niet per se. Een derde van de grootste wereldsteden is voor drinkwater afhankelijk van zoet water afkomstig uit beboste stroomgebieden. Naar schatting leveren bossen jaarlijks ook voor 600 miljard dollar aan producten op, goed voor zowat 1% van het wereldwijde bbp.

CRUCIAAL IN DE STRIJD TEGEN DE KLIMAATVERANDERING

Bomen zijn ook essentiële bondgenoten in de strijd tegen de klimaatverandering. Bossen en andere natuurlijke ecosystemen kunnen helpen om de klimaatverandering met een derde te beperken en om de opwarming onder de 2°C te houden. Tegen 2030 kunnen bossen meer dan zeven miljard ton CO₂ uit de atmosfeer halen. Dat zou hetzelfde zijn als in diezelfde periode anderhalf miljard auto's van de weg te halen. Ook op lokaal niveau beschermen bossen de bevolking tegen de ergste excessen van de klimaatverandering. Ze helpen bijvoorbeeld om overtollig regenwater in de bodem op te nemen, waardoor overstromingen minder ernstig zijn. Omgekeerd geven ze bij droogte vocht af. Bossen zijn dus cruciaal om de mondiale doelstellingen te halen voor het behoud van de biodiversiteit, voor de strijd tegen de klimaatverandering en voor duurzame ontwikkeling.

EEN ZEGEN VOOR DE GEZONDHEID

De gezondheid van de mens is nauw verbonden met die van de bossen. De helft van de synthetische geneesmiddelen die we tegenwoordig gebruiken, zijn afgeleid van natuurlijke voorlopers. De laatste decennia focust men bij de zoektocht naar nieuwe geneesmiddelen steeds meer op stoffen die te vinden zijn in oerwouden en rijke bossen. Naarmate onze wouden gekapt worden, lopen we echter het gevaar nog niet ontdekte dier- en plantensoorten te verliezen, die ons kunnen helpen om ziekten te bestrijden. Omdat bossen de lucht zuiveren, spelen ze ook een belangrijke rol bij het voorkomen van luchtwegenaandoeningen.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zouden zelfs 23 tot 25% van de ziekten door een beter milieubeheer kunnen worden vermeden.

‘Ons onderzoek bevestigt wat we instinctief aanvoelen: de menselijke gezondheid is onlosmakelijk verbonden met de gezondheid van de planeet’, zegt Chris Elliot, voormalig uitvoerend directeur natuurbehoud van WWF International. ‘Ontbossing is een dubbele aanslag op de menselijke gezondheid: ze vergroot de verspreiding van bepaalde ziekten en vernietigt planten en dieren die de sleutel kunnen zijn voor de behandeling van aandoeningen die miljoenen mensen treffen.’

De bescherming van rijke ongerepte bossen heeft dan ook een directe impact op de menselijke gezondheid: zo beschermen we toekomstige geneeskrachtige hulpbronnen, beperken we de gevolgen van vervuiling en extreme weersomstandigheden en bieden we recreatieplekken die het fysieke en mentale welzijn bevorderen.

EEN BARRIÈRE TEGEN VIRUSSEN

Door gezonde en goed werkende ecosystemen in stand te houden, stellen we ons ook minder bloot aan bepaalde ziekten, zoals zoönosen – ziekten overgedragen van gewervelde dieren op mensen – waar COVID-19 er één van is. In ongerepte bossen (niet opgedeeld door wegen, mijnen of andere voorzieningen, of aangetast door overexploitatie of bosbranden), is er per definitie minder direct contact tussen de mens en wilde diersoorten, en wordt overdracht van ziekten vermeden. Volgens bepaalde onderzoeken kan een grotere diversiteit aan diersoorten in een natuurlijk ecosysteem zoals een bos, de overdracht van ziekten ook beperken. Dit kan te danken zijn aan wat wetenschappers het 'verdunningseffect' noemen, wat de snelle verspreiding of de dominantie van één ziekteverwekker bemoeilijkt.

ONTBOSSING: EEN STEEDS GROTERE BEDREIGING

Van de regenwouden in het Amazonegebied over de unieke droge bossen in de oostelijke vlakten van Cambodja tot de uitgestrekte boreale wouden in Rusland, overal verdwijnen er enorme gebieden waardevol bos, en dat aan een alarmerend tempo.

Sinds 1990 is er wereldwijd 178 miljoen ha bos verdwenen, een gebied zo groot als Libië. Die kaalslag bedreigt de bestaansmiddelen van 1,6 miljard mensen, leidt wereldwijd tot het verdwijnen van wilde diersoorten en veroorzaakt enorme hoeveelheden broeikasgassen. Tegen 2030 worden er – vooral in de tropen – nog eens 170 miljoen ha bedreigd, wat neerkomt op een oppervlakte driemaal zo groot als Frankrijk.

LANDBOUW EN VEETEELT

De belangrijkste oorzaak van ontbossing is de landbouw: de omzetting van natuurlijke gebieden naar plantages of weilanden. De drie belangrijkste producten die de vernieling van natuurlijke leefgebieden veroorzaken, zijn rundvlees, soja en palmolie. Tot op vandaag is de herbestemming van gronden voor landbouwdoeleinden verantwoordelijk voor 70% van het verlies van de wereldwijde biodiversiteit, en voor de helft van het verlies aan bosareaal. Door de uitgebreide landconversie ligt nu ongeveer 70% van het bosgebied in de wereld op minder dan een kilometer van een bosrand. Er zijn dus nog maar weinig grote beboste oppervlakken die weinig of geen impact van menselijke activiteiten ondervinden. Ze worden opgedeeld door wegen die de mens tot diep in het woud laat doordringen en zo makkelijk de bossen van hun hout en fauna kunnen beroven.

OVERDRACHT VAN ZIEKTEN

Door die ontbossing en versnippering van leefgebieden komt de mens ook steeds vaker met wilde diersoorten in contact. Tussen 1945 en 2005 was landconversie verantwoordelijk voor zowat de helft van de zoönosen (ziekten die van gewervelde dieren op de mens worden overgedragen). Zo wordt er een direct verband gelegd tussen de ontbossing en versnippering van leefgebieden in West- en Centraal-Afrika en de verspreiding van het ebolavirus in deze regio. Bossen die worden gekapt om er vee te laten grazen, verhogen ook het risico op contacten tussen de veestapel en wilde dieren, en op de overdracht van ziekten tussen beide en vervolgens op de mens. Dat gebeurde bijvoorbeeld in 1997 met het Nipah-virus dat zich via varkens in Maleisië verspreidde en dat in verband werd gebracht met de ontbossing in de buurt van de varkenskwekerijen. Intensieve veeteelt verergerd deze situatie, omdat die de overdracht van ziekten tussen dieren per definitie makkelijker maakt.

De pandemie verergert de ontbossing

Minder patrouilles in bossen, minder middelen voor natuurbeheer ... COVID-19 heeft ook een grote impact op bossen en hun biodiversiteit.

'In Zuidoost-Azië zijn overheidsdiensten door de afzonderingsperiode noodgedwongen minder aanwezig op het terrein om het toezicht op en het beheer van de bossen te waarborgen. Omdat er minder politie en rangers actief waren, zien we meer illegale houtkap en plundering van andere natuurlijke bronnen', zegt Thibault Ledecq, Forest Regional Coordinator in de Mekongregio.

INKOMSTEN UIT TOERISME

In de Mekongregio keerden mensen terug naar het platteland omwille van de afzonderingsmaatregelen en dalende inkomsten door COVID-19. Chey Koulang, Manager bij WWF-Cambodja, vertelt: *'De inkomsten van de lokale bevolking uit het toerisme en de verkoop van bosproducten zoals honing, noten en bessen zijn gedaald. Sommige producenten kiezen voor andere inkomstenbronnen en halen hout en andere producten uit de bossen, wat de druk op de biodiversiteit verhoogt.'*

Het toerisme is de belangrijkste financieringsbron voor veel parken en beschermde gebieden wereldwijd. Door hun sluiting komt de voortzetting van natuurbeschermingsprogramma's in het gedrang. Jo Shaw, Senior Manager voor WWF's Wildlife

Program in Zuid-Afrika: *'We maken ons grote zorgen over de gevolgen van dit inkomensverlies voor de bescherming van wilde dieren. Mogelijk gaan er banen verloren en daalt de steun voor lokale gemeenschappen die in de buurt van de parken leven. Die steun is nochtans een belangrijk instrument om armoede, stroperij en de druk op natuurlijke rijkdommen te verminderen.'*

De volgende maanden zullen van cruciaal belang zijn om de bestaansmiddelen van de gemeenschappen te redden, alternatieven te vinden en om ervoor te zorgen dat tientallen jaren van inspanningen voor natuurbehoud niet verloren gaan. De economische crisis kan sommige landen er ook toe aanzetten om terug te grijpen naar de winning van delfstoffen, waardoor bossen nog meer onder druk komen te staan. WWF blijft actief op het terrein om nieuwe bedreigingen gelinkt aan SARS-CoV-2 in kaart te brengen en oplossingen te vinden. Momenteel meten we bijvoorbeeld de impact van de pandemie op de stroperij. Zo kunnen we onze missie voortzetten, samen met de plaatselijke gemeenschappen die hier ook baat bij hebben.

Op weg naar spookbossen?

Wie bos zegt, zegt bomen. Onder de kruinen spelen wilde soorten echter een cruciale rol om deze bossen gezond en productief te houden.

Soorten die typisch zijn voor bossen, dragen bij tot de instandhouding ervan door de regulering van processen die cruciaal zijn voor de regeneratie van bossen. Ze verspreiden zaden, zorgen voor bestuiving, eten het teveel aan jonge scheuten en produceren organisch materiaal dat de bodem verrijkt. In gebieden met een gematigd klimaat houden grote roofdieren zoals de wolf de overloed aan grazers op peil en gaan zo overbegrazing tegen, waardoor de regeneratie van het bos verzekerd is.

KOOLSTOFOPSLAG

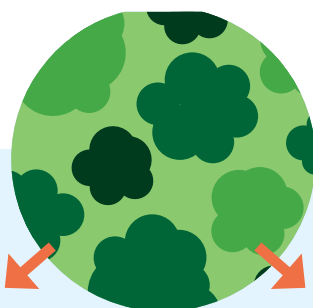
Dieren die in bossen leven, zijn ook essentieel voor de opslag van koolstof: in de uitgestrekte bossen van bijvoorbeeld Zuid-Amerika en Afrika zou het opgeslagen

volume koolstof drastisch afnemen, als er geen vruchtenetende diersoorten zoals grote vogels en primaten zouden zijn. Die dieren verzekeren de verspreiding van zaden van bomen die veel koolstof opnemen. Zonder hen zouden de bomen die minder koolstof opnemen, de overhand krijgen. De handel in wilde dieren en het gericht jagen op deze soorten voor 'bushmeat' (zie p. 12) is één van de factoren die leidt tot zogenaamde 'lege bossen'. Deze bossen lijken intact, maar alle grote dieren zijn verdwenen en samen met hen tal van onderliggende ecologische processen die bossen en hun koolstofopslag in stand houden.

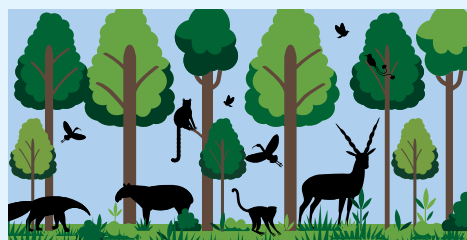
Tussen 1970 en 2014 zijn de populaties typische wouddieren met gemiddeld meer dan de helft gedaald. De aantasting en verandering van hun leefgebied zijn goed voor 60% van de bedreigingen waaraan deze soorten zijn blootgesteld. Daar komen nog andere bedreigingen bij, zoals de handel in wilde dieren, rooibouw, klimaatverandering en invasieve soorten. Er zijn echter voorbeelden die aantonen dat het bestand aan dieren die in bossen leven met de juiste ingrepen kan worden hersteld. Van de apen in Costa Rica over de gorilla's in Centraal-Afrika tot de wilde katten hier in België, stellen we vast dat, als de directe druk waaraan dieren in bossen zijn blootgesteld verdwijnt, hun populaties en de bossen waarin ze leven, beter gedijen.

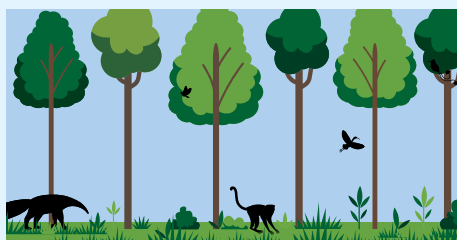
INTACT BOS OF LEEG BOS?

Van bovenaf lijkt het bos intact

A Ongerepte fauna: de grote gewervelde dieren zijn nog aanwezig

B Verarmde fauna: zonder voldoende grote aantallen grote gewervelde dieren, worden zaden van koolstofrijke boomsoorten niet langer verspreid

- ↑ Primaten zoals de lampongaap (ook: laponderaap; *Macaca nemestrina*) die voorkomt in Maleisië, Borneo en Sumatra, spelen een vitale rol bij de zaadverspreiding. Hun leefgebied wordt bedreigd door oliepalplantages.
- ↑ Aziatische olifanten dragen bij aan gezonde bossen: ze creëren bv. open plekken en gaten die het zonlicht doorlaten zodat planten en jonge bomen kunnen groeien en het bos op natuurlijke wijze kan regenereren. Ze worden bejaagd voor hun ivoor en hun huid.

Bushmeat, een potentiële virusbom

Wereldwijd neemt het aantal liefhebbers van vlees van wilde dieren toe. De groeiende vraag naar bushmeat ligt aan de basis van een illegale en gevaarlijke handel.

In sommige regio's – vooral op het platteland in ontwikkelingslanden – eten mensen van oudsher vlees van wilde dieren of 'bushmeat' als bron van eiwitten. In sommige gebieden beschouwen stadsbewoners het als een delicatessen en een statussymbool. Dus blijft de vraag naar bushmeat wereldwijd toenemen. In 2018 vroegen sommige Vietnamese restaurants tot ongeveer 300 dollar voor een kilogram schubdiervlees. Er is echter niet alleen in Azië en Afrika vraag naar dit soort vlees: de FOD Volksgezondheid schat dat er elk jaar 44 ton Afrikaans bushmeat op Brussels Airport toekomt. Vaak gaat het ook om delen van wilde dieren (poten, huid, organen, schubben enz.), waaraan geneeskrachtige of beschermende eigenschappen worden toegeschreven.

DICHT OP ELKAAR GEPAKT EN BEDENKELIJKE HYGIËNE

De grensoverschrijdende handel in wilde dieren is niet alleen een grote oorzaak van verlies aan biodiversiteit, maar kan een belangrijke verspreider zijn van zoönosen (ziekten die van gewervelde dieren op mensen worden overgedragen). Voor bushmeat moeten jagers diep in de bossen doordringen. Door het nauwe contact met de wilde dieren, worden ze blootgesteld aan gevaarlijke ziekteverwerkers. Elk jaar worden honderdduizenden wilde dieren, vaak in erg slechte en onhygiënische omstandigheden, internationaal verhandeld. De dicht op elkaar gepakte wilde dieren hebben een enorm potentieel om virussen over te dragen. Zo werd de handel in dromedarissen uit de Hoorn Van Afrika naar markten in Saudi-Arabië in verband gebracht met de uitbraak van MERS. Wilde dieren worden soms ook geweekt, vaak in bedenkelijke hygiënische omstandigheden en zonder enige regelgeving, om te verhandelen. Omdat dieren op markten vaak dicht op elkaar gepakt zitten, is de kans groot dat verschillende virussen genetisch recombineren of op andere diersoorten overgaan.

Daarom zijn het recente verbod in China op het consumeren van wilde dieren, en de harde aanpak van de illegale, niet-gereguleerde handel in wilde dieren, een meer dan welkom signaal. Er moet echter nog veel meer gebeuren om deze illegale handel – naar schatting goed voor 5 tot 23 miljard dollar per jaar – wereldwijd efficiënt te bestrijden.

↑ Dit everzwijn raakte verstrikt in een illegale val in een natuurreservaat in Vietnam. Gelukkig werd het tijdig bevrijd door een ranger.

Geïmporteerde ontbossing aan de kaak gesteld

Producten die we in Europa kopen, zijn rechtstreeks of onrechtstreeks gekoppeld aan de ontbossing van tropische regenwouden en aan de aantasting van andere natuurlijke leefgebieden wereldwijd. Zonder het te beseffen, verslinden we dus onze bossen ...

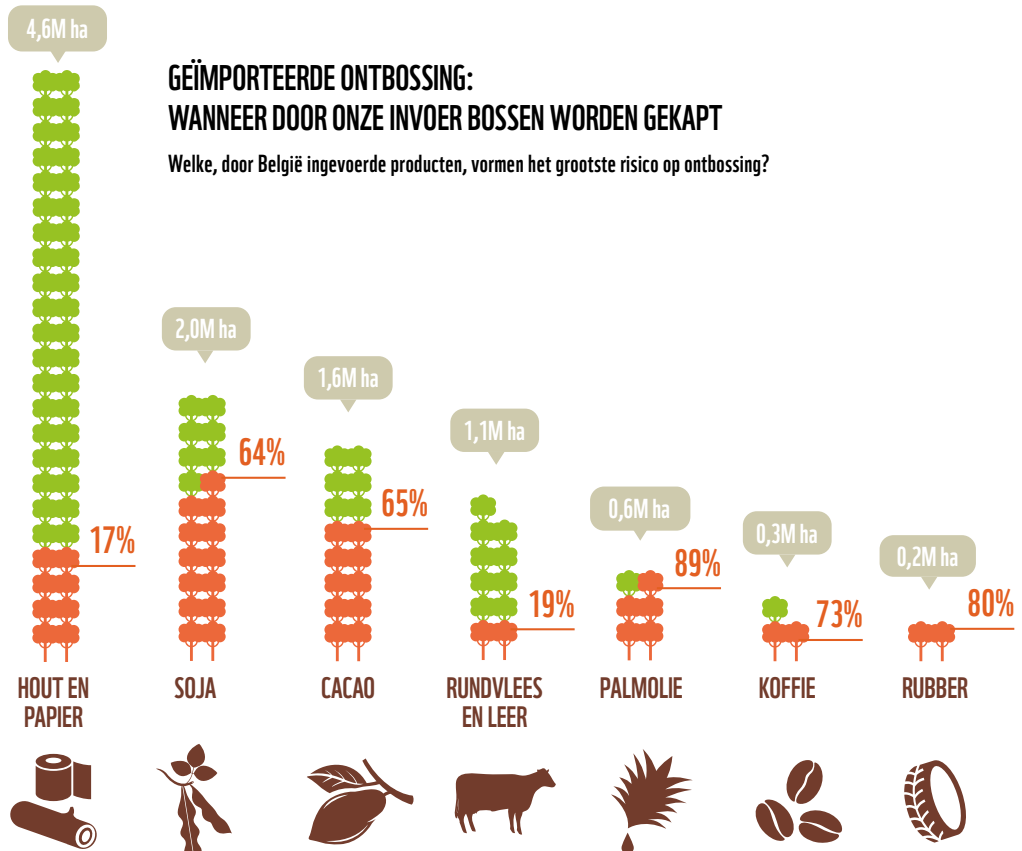
Europese burgers zijn de grootste consumenten van producten met ingrediënten uit ontboste of verstoorde gebieden aan het andere eind van de wereld. Het gaat onder andere om

palmolie, cacao en sojabonen, die we vnl. als veevoeder gebruiken. Door de invoer van die landbouwproducten was Europa tussen 1990 en 2008 verantwoordelijk voor de ontbossing van een gebied zo groot als Portugal (in totaal 9 miljoen ha). We noemen dit 'geïmporteerde ontbossing'.

DRIEMAAL ZO GROOT ALS BELGIË

België heeft voor de productie van zeven basisproducten (soja, cacao, rundvlees en leer, leer, palmolie, koffie, rubber, hout en papier), die ons land in ruwe of verwerkte vorm importeert, elk jaar gemiddeld 10,4 miljoen ha nodig, ofwel driemaal de oppervlakte van ons land. Het hout en papier dat België importeert, is met 4,6 miljoen ha bossen en plantages verantwoordelijk voor het grootste deel van onze voetafdruk in het buitenland. Bij de landbouwproducten heeft soja de grootste voetafdruk (2 miljoen ha), gevolgd door cacao (1,6 miljoen ha) en rundvlees en leer (1,1 miljoen ha). België fungeert bovendien als draaischijf: het voert twee derde (66%) van de ingevoerde grondstoffen opnieuw uit in ruwe of verwerkte vorm.

40% van onze voetafdruk situeert zich in landen met een hoog of zeer hoog

> 3X de oppervlakte van ons land (10,4 miljoen ha) gebruiken we in het buitenland voor de productie van zeven basisproducten

40% van onze voetafdruk situeert zich in landen met een hoog of zeer hoog ontbossingsrisico

ontbossingsrisico. De basisproducten met de grootste voetafdruk in die landen zijn soja (1,3 miljoen ha), cacao (1 miljoen ha), hout en papier (0,8 miljoen ha) en palmolie (0,5 miljoen ha). Deze producten komen uit landen zoals Brazilië, Ivoorkust, Argentinië, Rusland of Indonesië. De vernieling van bossen en natuurlijke savannes met een rijke biodiversiteit voor landbouwdoeleinden of houtkap is zeer uitgebreid gedocumenteerd en wordt vaak in verband gebracht met corruptie, landroof, schending van de rechten van de autochtone bevolking en schending van de rechten van arbeiders.

VRIJBLIJVENDE VERBINTENISSEN VOLSTAAN NIET

Europese regeringen en heel wat bedrijven zijn zich bewust van de uitdagingen op het vlak van ontbossing en duurzaam beheer van landbouwgronden en bosecosystemen. Veel bedrijven engageerden zich vrijwillig – individueel of samen met andere bedrijven – en kozen voor bevoorradingskanalen zonder ontbossing. Dit is onder meer het geval voor het 'Beyond Chocolate'-partnerschap dat de ontbossing voor cacaoplantages in de belangrijkste productielanden in West-Afrika tegen 2025 wil terugdringen. Een maatregel die absoluut noodzakelijk was, als je weet dat ongeveer 80% van de West-Afrikaanse tropische regenwouden al plaats hebben moeten ruimen voor landbouw, vooral voor de productie van cacao. In juni, stelde het partnerschap een eerste rapport

voor die een stand van zaken geeft inzake sociale en ecologische duurzaamheid. WWF verwelkomde de oefening maar benadrukt dat er nog veel werk aan de winkel is voor we echt van ontbossingsvrije Belgische chocolade kunnen spreken. De Belgische regering heeft er zich met de ondertekening van de 'New York Declaration on Forests' (2014) ook toe verbonden om ontbossing voor de meeste bevoorradingsketens voor landbouwproducten uit te sluiten. Jammer genoeg komen België en andere ondertekenende landen die verbintenis niet na.

EUROPESE REGELGEVING IS EEN MUST

Los van al deze ambitieuze initiatieven, volstaan de huidige antwoorden niet. De beloftes, regels, beleidsmaatregelen en initiatieven om ontbossing een halt toe te roepen, hebben geen einde kunnen maken aan de ontbossing of aantasting van bossen. Die is zelfs nog toegenomen.

WWF pleit daarom voor de invoering van bindende regels op Europees niveau, om te garanderen dat basisproducten die op de Europese markt worden verkocht, duurzaam worden geproduceerd en niet bijdragen aan de ontbossing of aan de aantasting van natuurlijke ecosystemen, noch gekoppeld zijn aan de schending van mensenrechten. Dit betekent ook dat alle handelsovereenkomsten moeten worden afgewezen die geen harde garanties bieden tegen ontbossing als gevolg van import.

© CHRIS JURATCLIFFE / WWF-UK

HELP ONS OM DE ONTBOSSENG TE STOPPEN!

De Europese Commissie organiseert een publieksconsultatie over ontbossing. Dit is een unieke gelegenheid om tropische regenwouden, savannes, graslanden en waterrijke gebieden te redden en de klimaatverandering te bestrijden. Laten we samen de Europese Commissie vragen om tegen eind 2021 een strenge wetgeving goed te keuren die voorkomt dat producten van ontbossing op de EU-markt komen. Deze wetgeving is binnen handbereik en met jullie steun komt die er zeker. Laat de Europese Commissie weten dat ook jij je zorgen maakt over deze kwestie en eis nu verandering!

Van zodra de EC de publieksconsultatie online plaatst, geven wij jullie een seintje. Hou dus onze website, e-nieuwsbrief of social media-kanalen in de gaten!

NEEM WWF OP IN UW TESTAMENT

De natuur toont ons op zoveel manieren een simpele waarheid: iedereen telt en kan een verschil maken. Bij WWF streven we naar een wereld waarin mens en natuur in harmonie samenleven. Experts van WWF werken in meer dan 100 landen om de natuurlijke hulpbronnen te beschermen die ons welzijn bepalen en ons inspireren. Zoals de kostbare wouden die de laatste wilde tijgers op onze planeet herbergen. Maar dat kunnen we enkel als we samenwerken. Maakt u mee het verschil voor de toekomstige generaties?

ANTWOORDSTROOK:

- Ik wens gecontacteerd te worden voor meer informatie.
- Ik wens vrijblijvend en vertrouwelijk een brochure met informatie te ontvangen over hoe ik WWF kan opnemen in mijn testament.
- Ik heb WWF in mijn testament opgenomen.

Mevr. Dhr. Voornaam: Naam:

Straat:Nr:.....

Postcode:..... Plaats:.....

E-mailadres:

Telefoonnummer:..... Geboortedatum:.....

Terug te sturen naar: Dominique Weyers • WWF-Belgium • Emile Jacquainlaan 90 • 1000 Brussel
Of neem contact op via telefoon: 02 340 09 37 of 0476 58 07 42 • E-mail: dominique.weyers@wwf.be

WWF-Belgium, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel laat uw gegevens verwerken door Bisnode, Researchdreef 65, 1070 Brussel volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming. We gebruiken uw gegevens enkel voor de op dit formulier vermelde activiteiten. U kan uw gegevens steeds inkijken, laten aanpassen of schrappen via WWF. Wil u meer weten over WWF en uw gegevens? Surf naar www.wwf.be/nl/privacy/. Wij kunnen u onze privacyverklaring ook per post bezorgen.

OP HET TERREIN

Bescherming voor de laatste droge bossen van Zuidoost-Azië

Ooit waren de oostelijke vlakten van Cambodja zo rijk dat ze vergeleken werden met de Serengeti van Tanzania en Kenia. De economische ontwikkeling van de regio doet ook de bedreigingen toenemen. Samen met de lokale gemeenschappen zet WWF zich daarom in om deze bossen te beschermen.

DE SERENGETI VAN AZIË

Aziatische olifanten, Indo-Chinese panters, Siamese krokodillen, goudwanggibbons, reuzenbissen ... De beschermde droge bossen van de provincie Mondulkiri herbergen 34 diersoorten van internationaal belang en niet minder dan 334 vogelsoorten. Tienduizenden mensen leven hier van het woud en maken gebruik van de diensten die de natuur hen levert: brandhout, geneeskrachtige kruiden, vis ... Deze bossen zuiveren de rivieren, voorkomen erosie en uitdroging van de ondergrond evenals aardverschuivingen en overstromingen, en dragen bij tot wolkenvorming. Ze hebben ook een spirituele waarde.

STROPERIJ EN ONTBOSSING

Maar de hele Mekongregio is in gevaar: geen enkele continentale regio heeft zoveel zoogdier- en vogelsoorten zien verdwijnen in de loop van de 20ste eeuw. Ivoor, olifantenhuid, tijgerpoten, schubben van schubdieren ... De regio is een trieste hotspot geworden voor de handel in wilde soorten. In de jaren '70 was dit nog de meest beboste regio ter wereld, maar sindsdien heeft ze een derde van haar bosareaal verloren en is goed op weg om nog een derde te verliezen tegen 2030. Oorzaak? De ongelooflijke economische boom van de regio, na vele decennia van oorlogen en afzondering. Deze economische

ontwikkeling heeft geleid tot het aanleggen van wegen, dammen en talloze andere voorzieningen. Daardoor zijn de wouden verzwakt en de trekroutes van de dieren die er leven, onderbroken, wat hen kwetsbaarder maakt voor stropers. Terzelfder tijd worden enorme hoeveelheden bos gekapt voor de productie van palmolie, rubber en biobrandstoffen. Ook de illegale kap van waardevol hout vormt een ernstige bedreiging.

SAMENWERKEN MET LOKALE GEMEENSCHAPPEN

WWF zet zich intussen al een decennium lang in voor de bescherming van de resterende waardevolle droge bossen. In de provincie Mondulkiri strekken zes beschermde gebieden zich uit over 28 100 km² en vormen samen het laatste relatief ongeschonden droog bos in Azië. Rond het 'Srepok Wildlife Sanctuary', een van deze beschermde gebieden, hebben WWF en zijn lokale partners bijvoorbeeld 19 zones ingericht voor bescherming door de lokale gemeenschappen. Zo'n 3 000 gezinnen zijn betrokken bij het programma, dat lokale gemeenschappen de exclusieve rechten verleent op de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen van de bossen rondom de natuurreservaten. Zij verbinden zich ertoe om deze rijkdommen duurzaam te beheren, krijgen een opleiding om dit te verwezenlijken, en bewaken en patrouilleren in deze wouden om ze te beschermen.

DE RANGERS IN DE FRONTLINE

Rangers doorkruisen de bossen in deze natuurreservaten te voet, met de motor of per boot. Ze leggen beslag op de kettingzagen, het kaphout, de gevangen dieren en de vallen die ze aantreffen, en nemen deel aan de achtervolging van stropers. Het programma van WWF leidt deze rangers op en rust hen uit met camera's, gps-toestellen, walkie-talkies, hangmatten en regenkleddij.

De 28-jarige Sin Satha (foto) staat aan het hoofd van het team van 60 rangers in het 'Srepok Wildlife Sanctuary'. Op slechte dagen komen ze oog in oog te staan met gewapende stropers en illegale houthakkers die hen met de dood bedreigen. *'We moeten sneller en slimmer zijn dan zij. We moeten onze inspanningen verdubbelen om de wilde dieren en de natuurlijke rijkdommen te redden. Wij zijn niet bang'*, duidt Satha. Ondanks de risico's geeft zijn werk voldoening, omdat hij zo wilde dieren van dichtbij kan observeren. *'Het droge bos komt tot leven en wordt vrolijk door al die dieren die er lopen en vliegen'*, vertelt hij. Satha en zijn team redden de levens van talloze dieren die in de vallen terechtkomen. Maar soms komen ze ook te laat. *'Het zien van deze vallen in beschermde wouden is echt hartverscheurend, en al helemaal als er dieren aan ten prooi zijn gevallen.'* Vorig jaar zag Satha voor het eerst in zijn leven een banteng – tragisch genoeg in een val. Het is een pijnlijk beeld dat op zijn netvlies gebrand staat. Volgens een recente analyse van WWF zouden de beschermde natuurgebieden van Cambodja, Laos en Vietnam naar schatting 12,3 miljoen vallen tellen. Alleen al in de provincie Mondulakiri verwijderden de door WWF gesteunde patrouilles gemiddeld 1 000 vallen per maand.

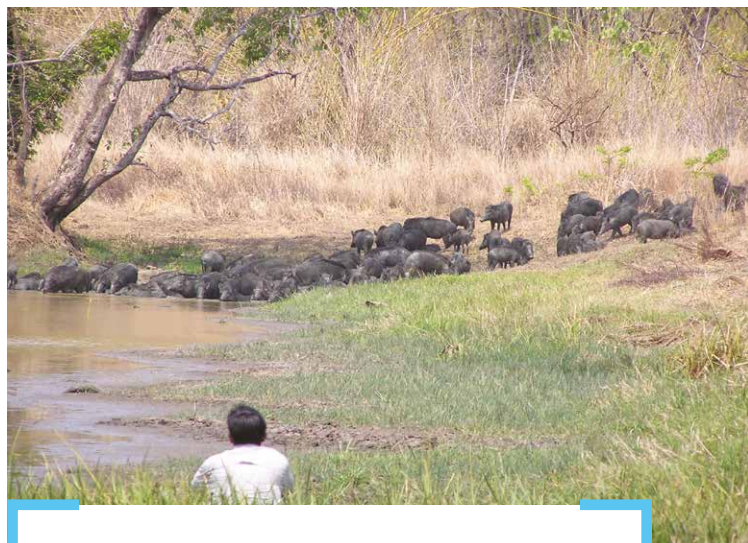
INSPANNINGEN DIE LONEN

Het instellen van door de gemeenschappen beschermde gebieden werpt vrucht af. In de afgelopen vijf jaar hebben we 90% minder gevallen van boskap en stroperij vastgesteld wanneer het gebied onder bescherming van de lokale gemeenschap staat. Deze bossen zijn dus in goede handen!

De COVID-19-pandemie zet de inspanningen voor de bescherming van de biodiversiteit onder druk: help ons om de laatste maagdelijke gebieden van onze planeet te beschermen! Schenk een gift via wwf.be/nl/4nature4us

© WWF-CAMBODIA

WAT IS EEN DROOG BOS?

Deze bossen bevinden zich in klimaatzones waar het het hele jaar door warm is, en moeten droge seizoenen doorstaan die meerdere maanden duren. Bladverliezende bomen voeren hier de boventoon. Hun bladeren vallen tijdens de droogte om de bomen te helpen hun vocht zo lang mogelijk te behouden. Er vormen zich dan gaten in het bladerdek, waardoor de zon de ondergrond kan bereiken. Dat bevordert dan weer de groei van dik struikgewas. Soorten die in deze droge bossen leven, hebben zich verrassend goed aangepast aan het complexe klimaat. Maar toch zijn het fragiele ecosystemen, die erg kwetsbaar zijn voor bosbranden en ontbossing.

De droge bossen van de provincie Mondulakiri herbergen waardevolle diersoorten:

© FLETCHER & BAYLIS / WWF-GREATER MEKONG

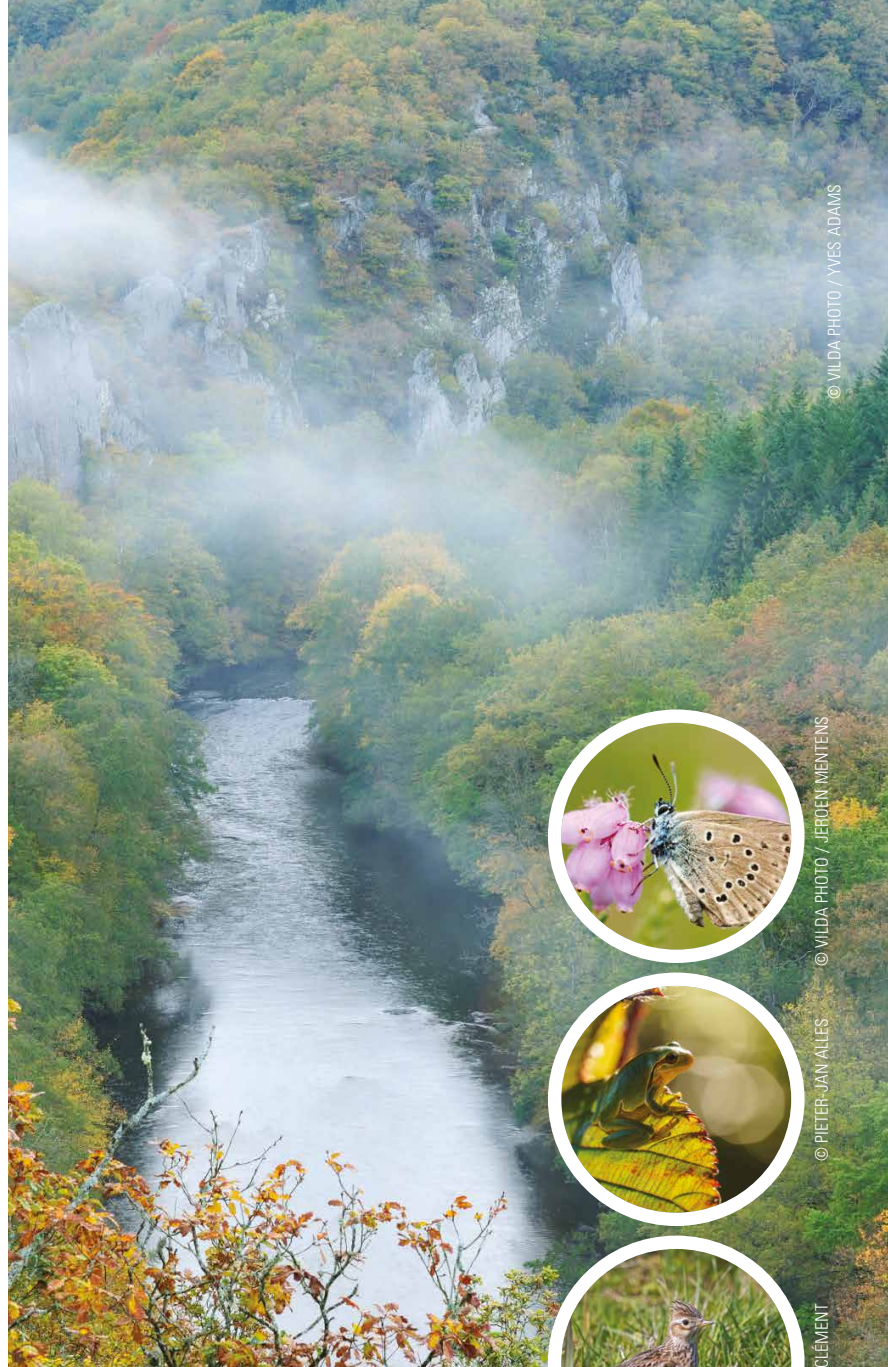
FOCUS

Living Planet Report: Natuur in België

Hoe evolueert de biodiversiteit in België? Het Belgisch Biodiversiteitsplatform, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Natagora, Natuurpunt, WWF en verschillende andere Belgische instellingen zochten het uit. Resultaat: het allereerste 'Living Planet Report' voor België.

Biodiversiteit staat voor de grote verscheidenheid van leven op aarde. Hoe groter de diversiteit, hoe weerbaarder onze ecosystemen tegen externe veranderingen. De ecosystemen bieden ons tal van nuttige en zelfs levensnoodzakelijke diensten, ook voor onze gezondheid. Het behoud van de biodiversiteit is dus essentieel voor het voortbestaan van onze samenleving.

Overal ter wereld is de achteruitgang van de biodiversiteit rechtstreeks gekoppeld aan onze manier van leven en consumeren. Vernietiging, versnippering en verontreiniging van leefgebieden zijn in België de belangrijkste oorzaken van het biodiversiteitsverlies. Ook overexploitatie van grondstoffen en de opmars van invasieve exotische soorten hebben een belangrijke impact op onze biodiversiteit, net zoals de klimaatverandering, waarvan de gevolgen alsmaar zichtbaarder worden.

© VILDA PHOTO / YVES ADAMS

© VILDA PHOTO / JEROEN MENTENS

© PIETER-JAN ALLES

© PHILIPPE CLEMENT

© PIETER-JAN ALLES

EEN TE RELATIVEREN STIJGING

België mag dan klein zijn, toch komen er heel wat verschillende leefgebieden en soorten voor. Gegevens over de populatiegrootte of de ruimtelijke spreiding van 283 soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen en insecten werden gebruikt om de evolutie van de biodiversiteit in België te onderzoeken. Het algemene resultaat toont een licht stijgende trend voor de periode 1990-2018 en een stabiele trend voor de periode 2008-2018. Uit de verdere analyse blijkt dat we die algemene trend echter moeten nuanceren in functie van soortengroepen en leefgebieden.

↑ België herbergt waardevolle soorten zoals het gentiaanblauwtje, de boomkikker, de veldleeuwerik en de vuursalamander

GROTE VERSCHILLEN TUSSEN SOORTEN ...

De vogelpopulaties in België kennen de grootste gemiddelde daling. Voor amfibieën, reptielen en dagvlinders zijn de resultaten minder eenduidig: sommige soorten gaan erop vooruit, andere soorten nemen af. Sprinkhanen, krekels, libellen en juffers doen het beter: hun gemiddelde verspreiding neemt toe.

... EN LEEFGEBIEDEN

Vogels die typisch in landbouwgebied leven ondergingen een sterke daling in de periode 1990-2018. Voor vogelsoorten die specifiek in bossen voorkomen, is de daling minder uitgesproken. De bestudeerde dierpopulaties uit open natuurgebieden en waterrijke gebieden daarentegen, gaan er doorgaans op vooruit. Ook merken we op dat in heel wat leefgebieden zuidelijke soorten erop vooruitgaan, terwijl noordelijke soorten het moeilijk lijken te krijgen. Die vaststelling duidt op een vermoedelijk verband tussen de klimaatverandering en de soortensamenstelling in België.

VOORZICHTIG OPTIMISME

De algemene licht stijgende trend vormt natuurlijk een bemoedigend resultaat. In een aantal leefgebieden en voor een aantal soorten lijkt onze inzet voor natuurbescherming vrucht af te werpen. Maar dat betekent niet dat het goed gaat met de biodiversiteit in België. Verschillende studies tonen immers aan dat de biodiversiteit al vóór 1990 een sterke terugval kende, dus voor de periode waarvoor de resultaten berekend werden. In vergelijking met de eerste helft van de 20ste eeuw bevindt de biodiversiteit in België zich waarschijnlijk op een historisch laag niveau.

DE WEG VOORUIT

De huidige inspanningen blijken momenteel onvoldoende om het verlies aan biodiversiteit in België werkelijk om te buigen. Dat vraagt dringend om bijkomende maatregelen. Een

goed bestuur, natuurbescherming en -herstel, samenwerking tussen verschillende actoren, natuur- en milieu-educatie en duurzame productie en consumptie vormen de basis om de biodiversiteit vooruit te helpen. De inspirerende verhalen in het laatste hoofdstuk van het rapport tonen ons dat iedereen hieraan kan bijdragen.

Download het rapport
lpr.wwf.be

© VILDA PHOTO / YVES ADAMS

LIVING PLANET REPORT 2020

Het 'Living Planet Report' van WWF International vormt de basis van het werk van WWF. Aan de hand van gegevens van populaties van verschillende gewervelde soorten en hun gemiddelde voorkomen in de loop van de tijd, wordt de wereldwijde biodiversiteit gemeten. Om de twee jaar trekt dit rapport aan de alarmbel.

De editie van 2020 is
beschikbaar op:
wwf.be/LPR2020

KIDS

September. Opnieuw (virtueel?) naar school en genieten van de laatste zonnestrallen. Na meerdere maanden zonder activiteiten met jongeren en gezinnen, zijn wij gemotiveerder dan ooit! Heb jij ons ook zo gemist? Stroop je mouwen dan alvast op om samen met ons de natuur te beschermen! Op school prikkelen workshops over klimaat en biodiversiteit de leerlingen wakker. En voor het weekend heeft de Rangerclub een aantal geweldige activiteiten in petto. Tot gauw!

ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN GEZINNEN

ZATERDAG 19 SEPTEMBER 'BEACH CLEAN-UP' BLANKENBERGE

WWF-Rangers zijn echte natuurbeschermers! Op 'World Clean-up Day' steken we de handen uit de mouwen en maken we het strand van Blankenberge schoon. Kom jij ook?

Meer info en inschrijven: www.rangerclub.be/worldcleanupday

ZONDAG 25 OKTOBER RANGERDAG IN DIERENPARK FORESTIA, THEUX

WWF nodigt al zijn Rangers uit voor een dag vol avontuur! Sta oog in oog met een wolf, klim als een aapje in de bomen en leer heel wat bij over wilde dieren. Een dag die je niet mag missen! Iedereen is van harte welkom, ook als je (nog) geen Ranger bent.

Meer info en inschrijven: www.rangerclub.be/rangerdag

© FRED BEARD / FORESTIA

NIUW IN SEA LIFE BLANKENBERGE

SEA LIFE ontwikkelde samen met de WWF-Rangerclub een nieuwe wand over haaien en roggen in de Noordzee. Hier kom je alles te weten over deze fascinerende dieren! Tip: als WWF-Ranger krijg je € 5 korting per persoon met de bon uit je bonnenboekje!

CLIMATHON

Van 11 tot 13 november verleent WWF-België zijn expertise aan de 'Climathon de Liège'. De Climathon is een evenement georganiseerd door Venturelab. Meer dan 75 jonge ondernemers gaan samen op zoek naar innovatieve oplossingen voor de verschillende klimaatuitdagingen in hun stad. De winnende projecten krijgen de kans om hun idee verder uit te werken via een nieuwe start-up.

De Climathon is een internationaal evenement van Climate-KIC. Op 13 november gaan dus niet alleen in Luik, maar in meer dan 100 steden over de hele wereld mensen in dialoog om hun stad groener te maken. Tijd voor actie en interactie!

Info en deelname:
marie.suleau@wwf.be

HET KLIMAAT OP DE AGENDA

Maak van je leerlingen echte klimaatexperts via het platform **klimaatopschool.be**. Informatie, spelletjes, video's en wetenschappelijke experimenten onthullen de oorzaken van de klimaatverandering en de gevolgen voor de planeet, maar ook hoe actie te ondernemen! Dit frisse platform over een 'hot topic' is beschikbaar in twee versies: **klimaatbrigade.be** voor 9-14-jarigen en **climatechallenge.be** voor 14+, met speciale aandacht voor de ongelijkheid tussen Noord en Zuid.

Geïnteresseerd?
Stuur dadelijk een bericht naar
educatie@wwf.be

Deze projecten worden aangeboden in samenwerking met:

BIODIVERSITEIT IN DE KIJKER

Dit schooljaar lanceren we ook nieuw lesmateriaal voor het basisonderwijs. 'Living Planet School' zijn korte lessen geïnspireerd op de actualiteit om kinderen kennis te laten maken met de wonderlijke natuur van onze planeet en hen ertoe aan te zetten actie te ondernemen om de natuur te beschermen.

Meer info via wwf.be/school of via educatie@wwf.be

BEDANKT dat je er (altijd) bent

2020 is lang nog niet voorbij, maar we weten nu al dat dit jaar geschiedenis zal schrijven. Het begon met de verwoestende bosbranden in Australië, en ging daarna over in de nietsontziende COVID-19-pandemie, die zoveel menselijk leed veroorzaakte en wereldwijd zo goed als alle activiteiten lam legde. Maar na die eerste weken van verbijstering, kwamen we opnieuw in actie.

Maar na de verbijstering van de eerste dagen werd het tijd voor actie. We lieten de schouders niet zakken, integendeel! De COVID-19-crisis was een luid en duidelijk alarmsignaal: de vernieling van de natuur heeft ernstige gevolgen voor de mens. Om nieuwe rampen te vermijden, is het onze taak om de natuur te beschermen, net zoals zij ook ons beschermt. Bij WWF zijn we vastberaden om onze inspanningen te verdubbelen voor deze hoogdringende en broodnodige taak. Nochtans hebben we zelf ook de onmiddellijke en ingrijpende gevolgen van de crisis gevoeld. Er waren veel vragen en bezorgdheden.

Gelukkig hebben jullie ons eens te meer – en misschien zelfs meer dan ooit – getoond dat we op jullie kunnen rekenen. De vele nieuwe en spontane giften hebben ons echt geraakt. We ontvingen de nodige steun voor Australië en ook giften om de COVID-19-crisis het hoofd te bieden, of om een dolfijn, panda, beer, tijger, olifant of gorilla te adopteren.

We zijn ook al onze trouwe donateurs uitdrukkelijk dankbaar. Sommigen onder hen staan al meer dan 30 jaar aan onze zijde! Ondanks jullie eigen moeilijkheden hebben jullie er toch voor gekozen om WWF te blijven steunen. Jullie maken het verschil! Onze dankbaarheid kent geen grenzen!

© LEONIE SH / WWF-AUSTRALIA

AUSTRALIË NA DE BOSBRANDEN

Bijna drie miljard (!) dieren – zoogdieren, reptielen, vogels en kikkers – werden gedood of verdreven door de verwoestende bosbranden die Australië eind 2019 - begin 2020 teisterden, stelt een tussentijds rapport in opdracht van WWF. In januari en februari deden we een beroep op jullie vrijgevigheid. Met 10 800 waren jullie om ons te helpen diverse noodhulp- en herstelprojecten uit te voeren. Zo kon ook deze wallaby-weesbaby rekenen op jullie hulp. En we blijven dag na dag giften ontvangen. Enorm bedankt voor jullie steun!

GEBOORTES DIE HOOP BRENGEN IN DE MEKONGREGIO

Sinds het begin van het jaar zijn er vijf Irrawaddydolfijnen geboren in de Mekong in Cambodja. Alle kleintjes stellen het wel. Deze dieren zijn voor ons een teken van hoop, want ze versterken de toekomst van de enige populatie van het land. In het hart van hun laatste bastion, in Kratie, doen we er alles aan om ervoor te zorgen dat deze kwetsbare soort kan overleven. Ze is namelijk essentieel voor haar ecosysteem. Ons rangerteam wijdt zich volledig aan hun bescherming en ons researchteam volgt hen haast dagelijks op om hun gedrag en de bedreigingen beter te begrijpen. Maar hun middelen zijn beperkt: het aantal patrouilles is momenteel nog onvoldoende om alle illegale activiteiten te verhinderen en ze komen middelen te kort om deze dolfijnen te bestuderen wanneer ze zich verplaatsen in de moeilijk toegankelijke mangroves. We hebben absoluut steun nodig om ervoor te zorgen dat deze populatie kan overleven. Jij kan hen helpen!

Lees het verhaal van Soa Minea, de laatste babydolfijn die is geboren in 2020, en ontdek hoe je haar kan helpen op: www.wwf.be/dolfijnsoaminea

© WWF-CAMBODJA

DIT ALLES (EN ZOVEEL MEER) HEBBEN JULLIE MOGELIJK GEMAAKT!

Of het nu op het terrein is of vanachter onze schermen, we doen er alles aan om de meest waardevolle wouden en soorten op aarde te beschermen, o.a. door samen te werken met overheden.

Hier zijn enkele foto's van op het terrein, opgestuurd vanuit beschermde gebieden, die jij samen met ons steunt.

© CATHERINE RENARD / WWF-BELGIUM

↑ James en zijn team bevinden zich in het midden van het Cambodjaanse woud. 'Als wij stoppen met patrouilleren, blijft er geen enkel dier meer over', liet hij zich onlangs nog ontvallen.

© PAUL FAHY / WWF-AUSTRALIA

↑ Darren Grover (WWF-Australië) inspecteert een verbrande woning. WWF beschermt en waakt er over kleine dieren, zoals de smalvoetbuidelmuizen.

© LEONIE SUI / WWF-AUSTRALIA

↑ WWF-Australië dropt vers voedsel bij kwetsbare inheemse wilde diersoorten in gebieden die geraakt zijn door de bosbranden.

museum

HOE STELT DE NATUUR IN BELGIË HET?

Ontdek het in de allereerste
Belgische editie van het
Living Planet Report

Download het rapport hier:
LPR.WWF.BE

